

Titel: BREV TIL: Eli Fischer-Jørgensen FRA: Louis Hjelmslev (1951-12-28)

Citation: "BREV TIL: Eli Fischer-Jørgensen FRA: Louis Hjelmslev (1951-12-28)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_115-shoot-wacc-1992_0005_115_36-52_0030_p1_bP0_TB00013/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

28/12 -51

Kære Eli,

Jeg lovede at jeg, som forberedelse for dig til vi skal tale med Uldall, eventuelt paa søndag, saa vidt muligt vilde sende dig en redegørelse for hvad det vil dreje sig om. Dette synes i øjeblikket at haste mere end Ullmann og Longacre, og jeg slyder derfor dette i forgrunden.

Hvad jeg skriver, er paa eget ansvar, og kan kun blive foreløbigt.

Min lille redegørelse af 4/12 var saubart for kort og ikke fuldt forståelig. Jeg saa prøvede at være mere barshjertig nu, men jeg kan nok få lov at beholde mig til redegørelsen af 4/12, saa jeg ikke behøver at gætte hvad der stod i den.

Lad os først se paa forholdet mellem de to planer (indhold og udtryk) og repetere hvordan dette ligger. Herved vil vi i øjeblikket se bort fra den komplikation, der ligger i den mulige eksistens af homonymer og synonymymer. Vi har da hele tiden tegn, med en indholdsside: tegnudtrykket eller kenematien, og en udtrykside: tegnindholdet eller plerematien; imellem disse to sider af tegnet bestaar der den saakaldte tegnfunktion, som vi (sæt ud fra det enkelte plan) kan kalde en ekstrinsic connexion eller en fremmedforbindelse, idet den jo gaaer ud over det enkelte plan og altsaa er en forbindelse med noget for det enkelte plan fremmed. Tegnaudtryk og tegnindhold vil vi kalde projicerede enheder; thi de er ikke intrinsic units, dvs. de fremgaar ikke (som f. o. stavelser, aksus, junction, konsonanteruppe osv. osv.) af en analyse og syntese inden for det enkelte plan, men de er paa tvangne det ene plan af det andet, projicerede fra det ene plan paa det andet, og fra et intrinsic synspunkt er de arbitrære (en kenemati kan f. o. bestaa af en konsonant, to konsonanter, tre konsonanter, en eller flere vokaler, en diskret forbindelse som -m- plus -ar i hænder (over for h-sa-nd-0), osv. osv., ogsaa naturligvis koder af meget større udstrækning).

Det er usus, der fastsætter, hvilke tegn, og derfor ogsaa hvilke kenematier og plerematier der findes. Dette er arbitrært og tilfældigt, og en hovedårsag til de 'accidental gaps', du i den senere tid netop har interesseret dig for (og som ogsaa var grunden til at jeg undrede mig over at du ikke forleden havde tænkt paa usus).

1

imposed
hand-kinder

yHrc

inve

H-i-ld-ran
= - =